

Sygn. akt I ACa 841/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Danuta Mietlicka (spr.)
Sędzia:	SA Elżbieta Patrykiewicz
Sędzia:	SA Ewa Lauber-Drzazga
Protokolant	sekr. sądowy Maciej Mazuryk

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2015 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L.

przeciwko E. R.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia

27 lutego 2014 r. sygn. akt I C 217/13

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanej E. R. na rzecz powódki Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 841/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem wydanym w dniu 27 lutego 2014r. Sąd Okręgowy w Lublinie:

1. pozbawił wykonalności w całości tytuł wykonawczy wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie IC 301/10;

2. zasądził od E. R. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. kwotę 10.092, 00 zł tytułem kosztów sądowych.

Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i wnioskach:

Pozwem z dnia 25 lutego 2013 roku wniesionym przeciwko pozwanej E. R., powodowa Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) wniosła o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w L. I

Wydziału Cywilnego z dnia 27 czerwca 2011 roku w sprawie sygn. akt (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 17 stycznia 2013 roku, zasądającego od powodowej spółdzielni na rzecz pozwanej kwotę 129.624,67 złotych wraz z kosztami postępowania w kwocie 5.225,04 złotych. Swoje żądanie uzasadniała tym, że z zasądzonej wyrokiem w sprawie (...) kwoty 129.624,67 złotych pismem z dnia 29 listopada 2011 roku dokonała potrącenia zobowiązań jakie pozwana posiadała wobec spółdzielni w wysokości 79.073,56 złotych, a pozostałą sumę 50.551,11 złotych wynikającą z rozliczenia wkładu budowlanego lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w L. przy ul. (...) złożyła do odbioru w kasie spółdzielni. W związku z powyższym podnosiła, że zobowiązanie jakie posiadała wobec pozwanej E. R. wynikające z wyroku (...) wygasło na skutek jego wykonania, tymczasem pozwana mając świadomość potrącenia zobowiązań jakie posiadała wobec spółdzielni, skierowała wniosek egzekucyjny do komornika sądowego.

Takie zachowanie w ocenie strony powodowej uzasadnia powództwo o pozbawienie wykonalności w/w tytułu wykonawczego. Sąd ustalił, że pozwanej E. R. przysługiwało własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...), znajdującego się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L.. W związku z zaległościami w uiszczaniu opłat za zajmowany lokal mieszkalny, strona powodowa wystąpiła przeciwko pozwanej na drogę sądową, a należności spółdzielni wobec E. R. potwierdzone zostały tytułami egzekucyjnymi w postaci prawomocnych nakazów zapłaty, które Sąd omówił. Na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w L.z dnia 5 września 2003 roku wydanego w sprawie sygn. (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) dokonała eksmisji pozwanej E. R. oraz G. R. i M. R.. Mocą tego orzeczenia nakazano opróżnienie lokalu mieszkalnego położonego w L. przy ulicy (...) w L. wraz z rzeczami i wydanie tego lokalu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L.. Wyrok został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 14 czerwca 2004 roku.

W dniu 24 sierpnia 2005 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) złożyła wniosek do Komornika Sądowego Rewiru VII przy Sądzie Rejonowym wL.o wszczęcie egzekucji z nakazu zapłaty wydanego przeciwko pozwanej E. R. w dniu 18 listopada 2003 roku w sprawie(...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 9 marca 2005 roku. Prowadzone postępowanie egzekucyjne (...)zostało umorzone postanowieniem z dnia 17 marca 2006 roku na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. W dniu 7 kwietnia 2006 roku Komornik Sądowy skierował egzekucję przeciwko E. R. w sprawie prowadzonej za sygn. (...)na podstawie nakazu zapłaty w sprawie (...)z ograniczonego prawa rzeczowego stanowiącego spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego – boks garażowego nr(...)położonego przy ul. (...), wpisanego w rejestrze lokali własnościowych (...)” i dokonał jego zajęcia. W dniu 20 listopada 2006 roku powodowa Spółdzielnia Mieszkaniowa złożyła wniosek do Komornika Sądowego Rewiru VII przy Sądzie Rejonowym w (...)o wszczęcie egzekucji z nakazu zapłaty wydanego przeciwko pozwanej E. R. w dniu 9 maja 2005 roku w sprawie (...)opatrzonego klauzulą wykonalności w dniu 20 lipca 2005 roku. Powyższe skutkowało wszczęciem egzekucji w sprawie (...)z ograniczonego prawa rzeczowego stanowiącego spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położnego w L. przy ul. (...). W dniu 16 marca 2011r. powodowa Spółdzielnia złożyła wniosek do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)o wszczęcie egzekucji z nakazu zapłaty wydanego przeciwko pozwanej E. R. w dniu 4 maja 2006 roku w sprawie(...)opatrzonego klauzulą wykonalności w dniu 30 czerwca 2006 roku. Wniosek obejmował wszczęcie egzekucji ze spółdzielczego własnościowego prawa do boks garażowego znajdującego się w L. przy ul. (...) boks (...), z ruchomości, wynagrodzenia za pracę, rachunku bankowego i innych praw majątkowych dłużnika Powyższe skutkowało wszczęciem egzekucji w sprawie (...)

Na dzień 29 listopada 2011 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) sporządziła rozliczenie finansowe wkładu budowlanego pozwanej dotyczącego lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w L. przy ul. (...). Łączne zadłużenie E. R. na dzień opróżnienia mieszkania zgodnie z wyczeniem wynosiło 79.073,56 złotych. Zadłużenie to zostało następnie potrącone z sumy 129.624,67 złotych zasądzonej na rzecz pozwanej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego wL.w sprawie sygn. akt (...)od powodowej Spółdzielni tytułem rozliczenia wkładu budowlanego. Spółdzielnia zobowiązała pozwaną do zgłoszenia się po odbiór pozostałej po potrąceniu kwoty tj. 50 551,11 złotych w Kasie Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w terminie do dnia 12 grudnia 2011 roku.

W dniu 6 grudnia 2011 roku E. R. pokwitowała odbiór rozliczenia oraz zestawienia zaległości dotyczących lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w L. sporządzonego przez powodową Spółdzielnię, zawierającego oświadczenie o potrąceniu i wezwaniu do odbioru pozostałej kwoty w wyznaczonym terminie. Ponieważ pozwana nie odebrała sumy złożonej w kasie, Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w dniu 21 grudnia 2011 roku wystąpiła z wnioskiem do Sądu Rejonowego

L.II Wydziału Cywilnego o zezwolenie na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego. W uzasadnieniu złożonego wniosku wskazała, iż kwota 50.551,11 złotych pochodzi z rozliczenia wkładu budowlanego pozwanej, a pozostała po potrąceniu zobowiązań jakie E. R. posiadała wobec spółdzielni. Postanowieniem Sądu Rejonowego L.z dnia 3 kwietnia 2012 roku wydanym w sprawie (...)zezwolono Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w L. na złożenie do depozytu sądowego kwoty 50 551,11 złotych tytułem należnej E. R. części wkładu budowlanego, zasądzonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w L. I Wydział Cywilny w sprawie (...) z zastrzeżeniem, że suma ta ma być wypłacona pozwanej na jej wniosek.

Mimo potrącenia zobowiązań o którym E. R. została skutecznie powiadomiona, w dniu 12 lutego 2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym L. B. P. wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 27 czerwca 2011 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt(...)celem wyegzekwowania należności głównej w wysokości 129.624,67 złotych. Komornik Sądowy dokonał zajęcia rachunku bankowego prowadzonego dla powodowej spółdzielni ustanawiając zakaz wypłat. Na wniosek pozwanej postanowieniem Sądu Rejonowego L.VIII Wydziału Cywilnego z dnia 13 marca 2013 roku w sprawie sygn. akt (...)zarządzono wydanie E. R. depozytu sądowego w kwocie 50.551,11 złotych. W toku prowadzonego postępowania pozwana E. R. zakwestionowała zapadłe w stosunku do niej nakazy zapłaty. Wszczęte z inicjatywy pozwanej sprawy o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia toczące się przed Sądem Rejonowym L.o sygn. akt (...), (...), (...)i (...) zakończone zostały odrzuceniem zażaleń na postanowienia zapadłe w dniu 31 lipca 2013 roku w przedmiocie odrzucenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Ostatecznie pozwana E. R. podjęła kwotę 50.551,11 złotych złożoną przez stronę powodową do depozytu sądowego, nie zgłaszając zastrzeżeń co do jej wysokości. Dokonując tych ustaleń Sad oparł się na złożonych do akt dokumentach, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron, oraz na zeznaniach stron. Oceniając zeznania pozwanej E. R. Sąd uwzględnił je w tej części, w której pozwana przyznała okoliczności w jakich doszło do opróżnienia lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w L., a nadto potwierdziła fakt posiadania zadłużenia w powodowej Spółdzielni i nieterminowego regulowania opłat eksploatacyjnych. Sąd zaaprobował również te zeznania pozwanej, w których podała, że nie kwestionuje wielkości udziału wkładu budowlanego ustalonego w orzeczeniu Sądu Okręgowego w L. w sprawie (...)na kwotę 129.624,67 złotych oraz nie neguje wysokości pozostałej po potrąceniu kwoty 50.551,11 złotych. Sąd nie podzielił zeznań E. R. w pozostałej części, uznając, iż twierdzenia w których pozwana kwestionowała wysokość istniejącego zadłużenia wobec powodowej Spółdzielni i podnosiła bezprawność wydanych wobec niej nakazów zapłaty, odzwierciedlają wyłącznie subiektywne przekonania pozwanej, które jako nie poparte innymi dowodami nie mogą zostać obdarzone walorem wiarygodności. Zdaniem Sądu powództwo jest zasadne. Przedmiot sporu w niniejszej sprawie sprowadzał się do zbadania, czy zostały spełnione okoliczności uzasadniające pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 27 czerwca 2011 roku w sprawie o sygn. akt(...)zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 17 stycznia 2013 roku. Powództwo przeciwegzekucyjne, jakie wszczęła powodowa Spółdzielnia jest bowiem powództwem samoistnym wykorzystywanym jako środek merytoryczny służący do podważenia zasadności bądź dopuszczalności prowadzonej egzekucji. Sąd omówił podstawy z art.840 k.p.c. w oparciu o które dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części. Powództwo opozycyjne nie prowadzi jednak do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem, nie ma ono również na celu odniesienia się do trafności samego postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, czy uchylecia klauzuli wykonalności. Podstawę przedmiotowego roszczenia stanowi art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., stwarzający podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. Sąd wskazał, że instytucja potrącenia uregulowana została w treści art. 498 k.c. Prawna instytucja potrącenia należy do kategorii zdarzeń powodujących wygaśnięcie zobowiązania. Polega bowiem ona na wzajemnym umorzeniu jednorodnych wierzytelności, jakie dwie osoby mają jednocześnie względem siebie. A zatem wierzytelności będące przedmiotem potrącenia poddane zostają działaniu rachunkowemu, którego rezultatem jest wzajemne zniesienie tych wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej. Zdaniem Sądu, powodowa Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w sposób prawnie skuteczny dokonała potrącenia przysługującej jej od pozwanej E. R. wierzytelności w kwocie 79.073,56 złotych powstałej w wyniku zadłużenia lokalu jaki pozwana zajmowała do czasu jego opróżnienia z

wierzytelnością E. R. jaka przysługiwała jej na mocy prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w (...) w sprawie o sygn. akt(...)z dnia 27 czerwca 2011 roku w wysokości 129.624,67 złotych tytułem rozliczenia wkładu budowlanego. Dokonując takiej oceny Sąd uwzględnił oświadczenie strony powodowej zgodnie z którym powódka nie zgłaszała w sprawie (...)zarzutu potrącenia w sposób procesowy, a rozliczenie należności wynikających z wkładu budowlanego wniesionego przez pozwaną i jednocześnie potrącenie zobowiązań E. R. wynikających z użytkowania lokalu przy ul. (...) w L. nastąpiło dopiero przy piśmie z dnia 25 listopada 2011 roku, którego odbiór pozwana pokwitowała w dniu 6 grudnia 2011 roku. Zdaniem Sądu warunkiem wystarczającym skuteczności oświadczenia o potrąceniu jest skonkretyzowanie wierzytelności zgłoszonej do potrącenia – poprzez dokładne określenie kwoty pieniężnej. Skuteczność złożonego oświadczenia o potrąceniu Sąd oceniał też w kontekście daty jego przedstawienia pozwanej. W ocenie Sądu oświadczenie o dokonaniu potrącenia jest skuteczne w stosunku do dłużnika z chwilą, kiedy w myśl art. 61 k.c. mógł się on zapoznać z jego treścią. Pozwana E. R. odebrała rozliczenie finansowe wkładu budowlanego wystawione w dniu 29 listopada 2011 roku przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...), które zostało do niej skierowane listem poleconym w dniu 6 grudnia 2011 roku. Ustalenie daty skutecznego potrącenia jest w niniejszej sprawie niezmiernie istotne z punktu widzenia przesłanek potrącenia. Skoro bowiem, jak ustalił Sąd, oświadczenie powodowej spółdzielni o potrąceniu wzajemnych wierzytelności wywarło skutek w stosunku do pozwanej w dniu 6 grudnia 2011 roku, to stwierdzenie takie prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż w dacie złożenia oświadczenia o potrąceniu przez powodową spółdzielnię, pozwana była już jej wierzycielem. Ustalono bowiem, iż zobowiązania pozwanej wynikały z prawomocnych nakazów zapłaty wydanych przez Sąd Rejonowy wL.XIII Wydział Grodzki w sprawach:(...),(...), (...), (...)i (...), a nadto obejmowały koszty postępowania eksmisyjnego oraz bieżące zadłużenie z tytułu opłat eksploatacyjnych obliczone na dzień opróżnienia lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w L..

Wierzytelność strony powodowej, którą przedstawiła do potrącenia miała znacznie niższą wartość niż ta, która pozwanej została zasądzona prawomocnym wyrokiem w sprawie(...). Wierzytelność pozwanej uległa zatem umorzeniu do kwoty 79.073,56 złotych – tj. do wysokości wierzytelności niższej przysługującej powodowej stronie w stosunku do E. R.. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż pozwana nie kwestionowała samego faktu istnienia zadłużenia, ani wielkości wkładu budowlanego określonego wyrokiem Sądu Okręgowego w sprawie(...), jak również nie miała zastrzeżeń do kwoty pozostałej po potrąceniu sumy złożonej do depozytu sądowego, którą ostatecznie zgodnie z oświadczeniem odebrała z depozytu. Z tych też wszystkich względów, Sąd, uznając powództwo za zasadne, w pkt I sentencji wyroku, pozbawił wykonalności w całości tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Okręgowego w L.z dnia 27 czerwca 2011 roku w sprawie (...)

Orzeczenie o kosztach Sąd oparł na treści art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.).

Apelację od tego wyroku wniosła pozwana, która zaskarżyła orzeczenie w całości wskazując iż zaskarżone orzeczenie narusza prawo materialne -art.840 §1 pkt 2 k.p.c. i nie precyzując zarzutów wnosila o uchylenie zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu. Do jej treści trudno jest się odnieść, ponieważ skarżąca nie uzasadnia apelacji, ale podniesiony zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art.840 §1 pkt2 k. p .c. w żadnym razie nie może być uznany za zasadny. Sąd Apelacyjny podziela w pełni stanowisko wyrażone w uzasadnieniu przedmiotowego orzeczenia i przyjmuje je za własne, nie zachodzi więc potrzeba jego powtórnego powtarzania. Trafne jest stanowisko, że obie strony posiadały wobec siebie wymagalne wierzytelności nadające się do potrącenia, a zasadnie zgłoszony zarzut potrącenia może być , co oczywiste, podstawą powództwa opozycyjnego. Pozwana , jak się wydaje, nie zgadza się z wydanymi nakazami zapłaty, na mocy których została zobowiązana do zapłacenia na rzecz strony powodowej należności z tytułu nieuiszczonych opłat eksploatacyjnych, ale te okoliczności w żadnym razie nie mogą być podnoszone w niniejszym postępowaniu. Orzeczenia te nie zostały skutecznie uchylone, stąd też niewątpliwie jest, że powodowa Spółdzielnia miała ściśle określoną wierzytelność wobec pozwanej. Wskazać też należy, że już

w postępowaniu przed Sądem I instancji pozwana kwestionowała zapadłe wobec niej nakazy zapłaty, ale skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem tych orzeczeń zostały prawomocnie odrzucone. Natomiast strona powodowa dokonała prawnie skutecznie potrącenia swojej wierzytelności z wierzytelnością przysługującą pozwanej, a wynikającą z wyroku wydanego w sprawie IC 301/10. Z tych też względów apelacja jako niezasadna podlega oddaleniu. Mając na uwadze powyższe i w oparciu o art.385 k.p.c. oraz art.98 §1 i 3 k.p.c. w zw. z art.99 k.p.c. oraz §6 pkt 6 i § 12 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych...(Dz. U. Nr 163 poz.1349 ze zm.) **Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.**